

սեան Փոփոզ, 11, զՊօղոս Խաթրանեան և 12, զԽաչուկ Թիթրեան Երկրորդ՝ առաջարկել նորոգ ընտրեալ հոգաբարձուացն, որ ժառանգաւորաց գլխոցի և այլ հարկաւոր պետոցից համար ի գործ դնեն ներկայ 1874 տարուցս մէջ հիմնական և պատրաստական դրամագլխոց և բաժանորդագնաց անգամաց և կամաւոր նուիրանաց չորս մասանց երեք մասն համաձայն կանոնադրութեան Ընկերութեան՝ խորշելով որքան կարիք է աւելորդ ծախքերէն: Երրորդ՝ նոյնպէս յանձնել հոգաբարձուաց խորհրդարանի, որ այժմէն իսկ հոգ տանին խորհել և որոնել հարկաւոր միջոցները, որով ժառանգաւորաց զպրոցն կարողանայ կառավարվիլ առանց դժուարութեան՝ եթէ ապագային թոշակաւոր աշակերտք չլինին: Զորրորդ՝ նասկին հոգաբարձուաց յայտնել շնորհակալութիւն իւրեանց յանձն առած պաշտօնը սիրով և ջերմեռանդութեամբ կատարելուն համար, և Հինգերորդ՝ Խորհրդարանի մատուցած հաշիւը 1873 ամի հանգերձ այս ընդհանուր ժողովոյս կարգաւորութեամբը տալ տպագրել վասն ընդհանուր տեղեկութեան:

Ի վերոյ իսկականին ստորագրեալ են անդամք Ընկերութեան:

Ընդ իսկականին հաստատ է
 Նախագահ
 Յ. ՍԱԼԹԻՔԵԱՆ.

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԲԻԻԶԱՆԴԵԱՆ.

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ.

Աւրբաթ օր (Յուլիս 5) Ընդհանուր ժողով հրաւիրուած էր ի Ղալաթիա ժամ 6ին ատեան բանալու և ժամ 10ին ատեան զոցելու:

Ասկից առաջ հրաւերի ժամերուն ընաւ կարևորութիւն չէր տրուէր այս անգամ Ս. Պատրիարքը ժամը ձիշտ 6ին եկաւ բաղմեցաւ իւր նախագահական աթոռը, որ ատեն դեռ և ոչ մէկ երեսփոխան ներկայ կը գտնուէր. սակայն հետըզհետէ գալով մեծադոյն մասը գոյացաւ և ատեանը բացուեցաւ, Ատենապետութեամբ Մխարեան Էֆէն ի, զի երեք Ատենապետներն ալ բացակայ

էին, և Ատենապարութեամբ Փափագեան Էֆէն տիրն:

Այս միջոցին հանրադիր մը մատուցուեցաւ Ս. Պատրիարքին՝ Փափագեան Էֆէնտիի ատենադպրութեանը դէմ: Ս. Պատրիարքը կարևորութիւն չը տուաւ ասոր և իրօք ալ ըստ իրական պէտք չէր կարևորութիւն տալ, զի ո՞վ կրնայ ընդունիլ այն սկզբունքը թէ՛ Երեսփոխանական ժողովը իր դիւանն ընտրելու ազատ չըլլայ և կամ իւր այդ ընտրութեանը համար իրմէ գուրս մարմնոյ մը պատասխանատու ըլլայ: Խնդրագիրը տրուողներէն մէկը ձայն կը բարձրացնէ այդ կարևորութիւն չը տրուելուն դէմ: Իրէկձեան Էֆ. Խնդրագիրը մատուցանողներուն դէմ պատասխան մը տրուելու հարկը կը փաստարանէ. ժողովը անոր այս յայտարարութիւնը զրգոխ ըմբռնելով, զիւանի կողմէն ազդարարութիւններ կըլլան ի կարգ հրաւիրելու չափ յառաջանալով ձայները կը բարձրանան: Փափագեան Էֆ. անկարգութեան առաջքն առնելու համար իբր զօհողութիւն՝ դիւանէն վար կիջնէ բաց Ս. Պատրիարքը չը թողուր, այլ կտտիպէ որ իւր պաշտօնը վարէ այս շրթութեան մէջ Կրօն. ժողովոյ ընտրութեան քուէթղթերը կը բաժնուին քննիչները կը կարգուին և քուէհամարը կատարելով հետեւեալ արդիւնքը կուեննայ որով Կրօն. ժողովոյ 14 անդամներն ալ բացարձակ առաւելութեամբ կընտրուին:

Խ. Վ. Կիւրօեան	Գուէ	44
Ներսէս Վ. Այլանեան	"	42
Տ. Գրիգոր Աճէմեան	"	42
Կարապետ Վ. Սերոբէան	"	41
Յովհաննէս Վարդապետ Փափագեան	"	41
Գէորգ Վրդ. Սամաթիոյ	"	39
Խորէն Եպիսկոպոս	"	33
Տ. Արիստակէս Սամաթիոյ	"	33
Տ. Սուքիաս Մայր Եկեղեցւոյ	"	31
Տ. Վրդանէս Միջազիւղի	"	29
Ամբրոսիոս Վրդ. Իսկէնտէրեան	"	26
Զաքարիա Վրդ. Զիւմիլութեան	"	25
Տ. Երեմիա Խաչիկ զի	"	25
Տ. Գրիգոր Արամեան	"	24
Այս միջոցին Խրիմեան Վանցի մը ժողովէն		

ներս մտնելով զՓափաղեան էֆ. ամոռնէ վար առնել կապառնայ, հանդիսական ժողովորդը կը գրգռի և այդ սրիկոյ Վանցին սարսափելի կերպով ծեծելով կը հանէ մինչև բակը. պատրաստեալ Վանցիներն կսկսին պուշտել և ժողովը կոխելու սպառնալ եթէ Փափաղեան էֆ. վար չիջնէ Գիւանէն: Երեսփոխանը կսկսին ցրուիլ. Ս. Պատրիարքը ոտքի վրայ կընկնով արիարար կը յայտարարէ թէ — «վատ է այն երեսփոխանը որ կը ձգէ կերթայ, նստեցէք, կըսէ, պաշտօնիդ շարունակելու ես կեցած եմ իբրև իշխանութիւն Ձեր ամեն կարգի ապահովութեան տէր, և յս յայտարարութեան վրայ Երեսփոխանը ետ դառնալով կը նստին ամոռնուն վրայ և իրենց պաշտօնը կը շարունակեն. սակայն դուքս ալ Մշեցի Վանցի և Պօլսեցի զիրար կը ըղբօնեն. երեսփոխանաց ումանց առաջարկութեամբ Ս. Պատրիարքի կողմէն լուր կիրթայ ոստիկանութեան խռովութեան հեղինակները ձերբակալելով, ժողովոյն ազատութիւնը և խաղաղասէր ու պարկեշտ հանդիսակալուաց հանգիստն ապահովելու:

Ե յս հրաւերին վրայ այն ինչ ոստիկանութեան Ասեմ՝ Պաշտօնեայն իւր ոստիկաններովը կը տեսնուի եկեղեցոյն բակը՝ «արի» Վանցիներն փողոցին ձամբան կը բռնեն, ասով հանդարտութիւնը կը տիրէ, ու ժողովը առանց երբէք ընդհատելու իւր պաշտօնը կը շարունակէ հրաժարեալ երեսփոխանաց հրաժարականներն քուէի գնելով մինչ ժամը 10, որ ատեն Ս. Պատրիարք ոտքի ելնելով կը հրամայէ ատեանը գոցել, յայտարարելով թէ այսուհետև հրաւերի ժամերուն ձգիւ պիտի պատասխանէ:

Արդ եկաւ հասաւ ժամը որ արձակ համարձակ խօսիք՝ քանի որ ունինք իւր սահմանադրական ուխտին և պարտաւորութեանը վրայ արիարար հսկող Պատրիարքը, քանի որ ազատած ենք գործնականապէս այդ վատ դաւադրութեանց գլուխը՝ մեր Ազգային իշխանութեան գլուխը գտնուելու ստորին վիճակէն, և քանի որ անցեալ օգոստոս 24 էն ի վեր պատրաստուած ռուսը եկաւ պայթեցաւ և իւր զօրութիւնը մինչև որ աստիճան եղած ըլլալը երէկ բացարձակապէս ձշղուեցաւ: Ինչպէս շատ անգամներ՝ նոյնպէս և երէկ տես-

նուեցաւ որ մեծ մասամբ Վանցի չէօրջիներ, սուծիներ, խաչվէճիներ, այլազներ և օրը հինգ դրուշի կարօտ խել մը վրանին գլուխինն պատուած խեղճ ու ողորմելի մարդիկ եկեր շրջապատեր էին ժողովը. ի՞նչ գործ ունէին և ունին այդ ողորմելի մարդիկը հօր, և ի՞նչ գաղափար ունին ատուք ազգային գործոց վրայ՝ որ եկեր էին որպէս թէ երեսփոխանաց խօսքերն մօտէն լսելով անոնց վրայ գատողութիւն ընկելու. մի՞թէ երեսփոխանութիւնն այդ չէօրջիներուն, սուծիներուն, խաչվէճիներուն, այլազներուն և անօթութեանէ բերաննին հոտած, գինովութեանէ գլուխինն տաքցած այդ կարգի ըստ ամենայնի խեղճ ու ողորմելի անձանց ի մտոյ պատասխանատու ըլլալու ցած ու անպիտան վիճակին եկաւ հասաւ. մի՞թէ ազգին էն ընտիր մասը՝ որ երեսփոխանութեան մէջն է՝ ազգին այդ են ստորին կարգին և այն ալ միայն Վանցաւանէն՝ ուղղակի պատասխանատու ըլլալու չափ նուատացաւ:

Ա՛յ կրնայ ընդունիլ իւր այլազին, չէօրջիին, սուծիին և ամենէն ստորին ծառային առջև ուղղակի և անձնապէս պատասխանատու ըլլալու պայմանաւ գալ երեսփոխանական պաշտօն վարելու. այս դրութիւնը ռամկապետական սլ չէ, այլ բառին բուն նշանակութեամբը՝ ստորնապետական է, եթէ երբէք իբր դրութիւն անուն մը տալ պէտք է ատոր, զի ատուք ռամիկ դաս ալ չեն կրնար կոչուիլ, այլ ստորին դաս:

Ի՞նչ կը նշանակէ երեսփոխան ընտրելու իրաւանց մասին նիւթական ու բարոյական հանգամանքներ փնտռել, և յետոյ այդպէս հետազօտութեամբ ընտրուած երեսփոխանը՝ բերել այդ ստորին դասին ծնչմանը տակ գնել և ատոր վայրենի սպառնալիցայը տակ խօսելու ստիպել:

Երեսփոխանական ժողովը պատասխանատու է ազգին, սակայն մի՞թէ այդ ստորին դասն է ազգ կոչուած մարմինը:

Այսչափ նուատ դրութեան զիջանիլ՝ և ոչ մէկ ազգի մէջ տեսնուած է:

Արեւմտեան հասած է գոնրացի արտօնութեան տակի այդ իբօք մարդամբնայ ստորին դասին գործած վայրենի սպառնալիքն ի բաց մերժելու:

